HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Riigikantselei

Teie: 26.10.2026 nr Riigikogu 26.10.2026 nr 2-3/15-616; Riigikantselei 26.10.2026 nr 7-1.2/26-02143

Meie: 9.11.2026 nr 8-5/26/5724-2

Vastus riigikogu liikme kirjalikule küsimusele

Austatud Aleksandr Tšaplõgin

Täname pöördumise eest ning tähelepanu juhtimise eest kutsehariduses toimuvale eestikeelsele õppele ülemineku protsessile.

Eesti keele oskus on oluline eeldus nii tööturul toimetulekuks kui ka ühiskonnas osalemiseks. Samal ajal on ministeeriumi eesmärk tagada, et üleminek eestikeelsele õppele ei kahjustaks kutsehariduse kvaliteeti ega vähendaks õppijate võimalusi omandada eriala.

1. Kas ministeerium on teadlik probleemidest, mis tekkisid Techno TLL-is ja teistes kutseõppeasutustes pärast eesti keelele üleminekut? Kas on hinnatud õpilaste suutlikkust omandada erialaseid aineid riigikeeles täiel määral?

Ministeerium jälgib koostöös kutseõppeasutustega eestikeelsele õppele ülemineku protsessi ning on teadlik, et õppijate eesti keele oskus on erinev ning üleminek võib mõnes õpperühmas kaasa tuua täiendavaid väljakutseid. Kutseõppeasutused on saanud tuge õppijate keeleoskuse arendamiseks ning vajadusel rakendatakse täiendavaid tugimeetmeid.

Alates 2026/27 vastuvõtust ei paku Tallinna Tehnoloogiakolledž 60:40 õpet ning eesti keelest erineva emakeelega õpilastele pakutakse täiendavat eesti keele õppimise tuge.

Tallinna Tehnoloogiakolledžis hinnatakse õppijate eesti keele oskust põhikooli eesti keel võõrkeelena lõpueksami tulemuste põhjal ja keeletestidega õpingute alguses. Testimise eesmärk on hinnata õppija valmisolekut õppida eesti keeles, sealhulgas tulla toime erialaõpingutega, ning selgitada välja täiendava toe vajadus. Lisaks kirjalikule testile on hakatud kasutama suulist osa, et hinnata ka õppija suulisest kõnest arusaamist ja eneseväljendust.

Esimese kursuse esimesel õppeperioodil ehk esimese kümne nädala jooksul õpitakse üldjuhul sissejuhatust erialasse ning oskused eluks ja tööks mooduli teemasid. Kui õpilasel on raskusi keeleoskusega, siis ta ei saavuta seatud õpiväljundeid. Vastav tagasiside on õpetajatelt kogutud ning õpilastele tehakse sellisel juhul ettepanek jätkata individuaalse õppekava alusel, mis võib vajadusel tähendada ka pikendatud õppeaega. Soovime rõhutada, et sageli takistavad edasijõudmist ka raskused teistes ainetes mitte ainult eesti keeles.

Varasemalt 60:40 õppesse vastu võetud õpilaste õppekava on üles ehitatud põhimõttel, et eestikeelsete õpingute osakaal suureneb järk-järgult õpingute jooksul. Näiteks 2024. aastal sisseastujatel toimus I õppeaastal ca 30% õppest eesti keeles, II õppeaastal ca 50% ja III õppeaastal toimub peaaegu kogu õppetöö eesti keeles (100%). Lisaks on kool seadnud eesmärgiks, et õppija keeletase paraneb ühe õppeaasta jooksul ühe keeletaseme võrra. Kooli kogemuste kohaselt takistab vähene riigikeele oskus õppijatel praktikakoha leidmist ja seal toimetulekut ning erialase töö leidmist õpingute järgselt.

Õppijatele pakutakse täiendavat keeleõpet kogu õppeaasta jooksul ning iga õppeperioodi lõpus hinnatakse nende keeleoskuse arengut. Kooli eesmärgiks on, et õppija saavutaks 2026/27 õppeaasta lõpuks eesti keele oskuse B1 tasemel, mis on eeldatav riigikeele oskuse tase põhikooli lõpetamisel.

Õppimist võivad raskendada ka hirm eksida, ärevus kaasõppijate ees rääkimisel, kõneraskused, vähene õpimotivatsioon või vaimse tervise probleemid. Toe kavandamisel arvestatakse ka nende asjaoludega. Kõikides õppelinnakutes on olemas eripedagoog, psühholoog, sotsiaalpedagoog ja haridusliku erivajadusega õppijate toe koordinaator ehk HEV-koordinaator. Õppijatele osutatakse tugiteenuseid vastavalt nende vajadustele.

Õpetamisel kasutatakse Tallinna Tehnoloogiakolledžis lõimitud aine- ja keeleõppe ehk LAK-metoodikat ja kõiki õpetajaid toetatakse LAK metoodika kasutamisel, et siduda keeleõpet õpitava sisuga ning toetada õppijate edasijõudmist.

2. Kas ministeerium kinnitab teavet täiendava keeleõppeaasta kehtestamise kohta? Kuivõrd on põhjendatud tööeriala omandamise tähtaja pikendamine viie-kuue aastani ja kas on tõendeid sellise otsuse tõhususe kohta?

Riigikogu, valitsus ja Haridus- ja Teadusministeerium on kehtestanud õigusliku raamistiku, mis kehtestab koolides läbiviidava õppe standardi ja korraldusliku raamistiku. Selleks, et toetada iga õpilast nõutud standardi saavutamisel on peamine roll koolil, kes oma õpilaste vajadusi kõige paremini tunneb ning neile sobivaid lahendusi pakkuda saab. Sealjuures on kutseõppeasutustel võimalik pakkuda õppijatele täiendavat eesti keele õpet või individuaalseid tugimeetmeid vastavalt õppijate vajadusele. Õpingud võivad pikeneda, kui see on õppija individuaalse arengu ja kvaliteetse õppe vaates vajalik.

Tallinna Tehnoloogiakolledž korraldab täiendavat õpet lähtudes õppija individuaalsest toevajadusest. Lisaks keeletoele võib õppija vajada tuge ka teiste ainete õpiväljundite saavutamisel. Täiendavat tuge rakendatakse tugimeeskonna otsusega individuaalse õppekava alusel nii õpingute ajal kui ka olukorras, kus õpiväljundid on nominaalse õppeaja lõpuks saavutamata. Sellisel juhul võib see tähendada ka nominaalse õppeaja pikenemist.
Kooli esimesel kursusel õpib 6. novembri seisuga kokku 2134 õppijat ning kogu koolis 4526 õppijat. Oktoobris tehti täiendava keeletoe vajaduse tõttu õppeaja pikendamise ettepanek kokku 61-le esimese kursuse õppijale. See moodustab ligikaudu 2,9% esimese kursuse õppijatest ja 1,3% kogu kooli õppijatest.

3. Kas ministeerium kaalub üleminekumeetmete kehtestamist mudeli "60/40" järgi õppinud koolilõpetajatele, sealhulgas vene keele ajutist kasutamist keerukate erialaste ainete õpetamisel koos paralleelse intensiivse eesti keele õppega?

Riigi eesmärk on tagada eestikeelne õpe kõigil haridustasemetel vastavalt kehtivatele õigusaktidele. Samas võivad õpetajad kasutada õppimise toetamiseks erinevaid metoodilisi

võtteid, sealhulgas selgitusi või õppematerjale, mis aitavad õppijal õpitavat paremini mõista. Õppetöö põhikeeleks peab siiski olema eesti keel. Ministeerium peab oluliseks, et õppijad omandaksid samaaegselt nii erialased teadmised kui ka vajaliku eesti keele oskuse.

4. Millised andmed on ministeeriumil õpilaste arvu kohta, kes on sunnitud kursust kordama, õpinguid pikendama või katkestama ebapiisava eesti keele oskuse tõttu?

Õppurite katkestamise põhjuste kohta kogutakse andmeid Eesti Hariduse Infosüsteemis. Ministeerium jälgib kutseõppe katkestamise näitajaid tervikuna ning analüüsib koos koolidega võimalikke takistusi õpingute edukal lõpetamisel.

5. Milliseid konkreetseid meetmeid kavatseb ministeerium võtta, et keelereform ei tooks kaasa kutsehariduse kvaliteedi langust, väljalangejate arvu kasvu ja kvalifitseeritud töötajate puuduse süvenemist?

Ministeerium toetab eestikeelsele õppele üleminekut mitmete tegevustega, sealhulgas:

- eesti keele õppe mahu ja kvaliteedi suurendamisega;
- õpetajate ja tugispetsialistide täienduskoolitusega;
- õppematerjalide arendamisega;
- õppijatele täiendava keeletoe pakkumisega;
- kutseõppeasutuste nõustamise ja seirega;
- täiendava vajaduspõhise eesti keele kui teise keele õppe rahastamisega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kallas
minister

Ingrid Jaggo
735 0315
ingrid.jaggo@hm.ee